

Väl hade varit, om Uleåborgs stad icke inkommit med sin ansökan. Jag tror ej, att den hvarken bör eller kan beviljas. Skola herremännen få bränna – bönderna icke?

Ännu må tilläggas. Trakter gifvas i Uleåborgs län, der supandet icke lärer vara stort. Annat är förhållandet i Wasa län. Men Uleåborgs län lider större nöd och begär mera hjälp. Skall dock der brännas, men i Wasa län icke? Man måste i sådane saker afse mera, än hvar by för sig. Om Uleåborg skall bränna, hvarföre skola icke *alla* städer få göra desslikes.

10

Nog nu om bränvinet. Haf godheten sänd pengar för de 5 Aktierna för Uutiset. Utgifvarene ligga öfver mig. Jag har för egen del redan fått betala *fem* stycken. Bladet har visst icke gjort allt det gagn, jag deraf väntade, men dock något. För Er, der i Uleåborg, som viljen skrämman det vanmäktiga Ryssland, lärer det varit för litet tappert. Gud må bevara vårt fädernesland för följderna af allt oförstånd, här bedrifvits. Så länge Alexander II:a får lefva, kunna vi hoppas. Hvad sedan skall ske, vet endast Vår Herre.

Helsa kärt Hustru och barn! Med de mina drager jag mig bekymmersamt fram. Ännu hålla krafterna ut, fast arbete och omsorg väl vill öfverflöda – Tillgifnast

20

J. V. S:n

H:fors Juldagen 1863.

219 YTTRANDE VID EKONOMIEDEPARTEMEN- TET 29.XII 1863

RA, Senatens arkiv

30

... då Senatorn Snellman – yttrade, att han, med godkännande af de i ofvanstående måtto framställda grunder, ville genom Ecklesiastik Expeditionen anbefalla Domkapitlet i Borgå stift att uti anslaget om den nu lediga föreståndarinnetjensten vid härvarande fruntimmersskola utsätta det vilkor, att sökande dertill borde icke allenast äga, utom andra erforderliga egenskaper, pedagogisk bildning och erfarenhet, utan ock förplikta sig att vid läroanstalten öfvertaga undervisnings-skyldighet i den utsträckning, hvarom framdeles kunde varda förordnadt, jemte antydande att den, som med ägande erforderlig skicklighet blefve till tjensten utnämnd, hade att påräkna ett reseunderstöd af tvåtusén mark till företagande under nästinstundande sommar af en utrikes resa, i afseende å vidare pedagogisk utbildning. Och skulle det åligga Domkapitlet att i sinom tid ej mindre anmäla den person, som borde komma i åtnjutande af sagde understöd, hvilket, enligt Senatorns tanke, borde bestridas med de medel, hvaröfver Kejsrerliga Senaten, på grund af nådiga Förordningen den 28. November 1859. för nästkommande år äger att utöfver stat försaga för allmänt nyttiga ändamål eller af särskilta omständigheter framkallade behof, än ock, sedan förslag till ändrad läseordning, särdeles å fjerde klassen af ifrågavarande läroanstalt, blefve på ofvannämndt sätt uppgjort, med iakttagande likväl deraf att läsetimmarnes antal icke må ökas, insända detsamma till nådig pröfning och stadfästelse, samt tillika anmäla, huruvida icke den speciela uppsigten öfver den under föreståndarin-nans särskilda vård hittills ställda tredje klassen kunde anförtros åt någon af öfriga vid läroverket anställda lärarinnor, eller om ytterligare

40

50

en lärarinns tillsättande må, såsom mötet föreslagit, blifva oundgängligen nödvändigt.

Beträffande frågan om sättet för bestridande af kostnaden för skolläraremötet med mera, så ehuru det, enligt Senatorns tanke, ålegat mötets bestyrelse att på förhand i underdånighet anmäla såväl om de kostnader i allmänhet, hvilka i och för mötet kunde förutses blifva af nöden, som särskilt om tryckning af dess förhandlingar, samt vissa uti räkningen upptagna utgifter, såsom det till niohundra sextio mark uppgående arfvodet för två stenografer, så mycket hellre kunnat och bordt undvikas, som enahanda summa, utom renskrifningshjälp, utgifts för en sekreterare och hans biträde, ville Senatorn dock för denna gång af ofvanomförmälda anslagssumma för innevarande år utanordna räkningens belopp, tvåtusen åttahundra mark, som Professorn Cleve ägde å landtränteriet i Nylands län emot qvitto lyfta och till betäckande af omförmälde kostnader använda.

Vidkommande slutligen Professorn Cleves öfrige i den underdåniga skrifvelsen gjorda framställningar, så skulle, sedan den nu pågående tryckningen af skolläraremötets protokoll fulländats, samtliga Domkapitlen genom skrivelser från Ecklesiastik Expeditionen, jemte erhållande del af sagde protokoll, anbefallas att med underdånigt utlåtande öfver berörde framställningar till Kejsrerliga Senaten i underdånighet inkomma och remisshandlingarne tillika återställa; efter fullgörandet hvaraf, ärendet i dessa delar borde Kejsrerliga Senaten ånyo föredragas.

220 J. V. SNELLMAN – A. ARMFELT 31.XII 1863

RA, A. Armfelts brevsamling

30 Högvälborne Herr Grefve!

För att Hans Majestäts Nådiga pröfning underställas, afgår Senatens hemställan angående af Fabrikanten A. W. Wahren ansökta lån,

Hemställan sker, emedan förslaget innefattar två bestämda afvikelser från gällande Reglemente; nemligen:

Att ett lån ur Banken på 80 000 rubel mot hypothek af Forssa aktier måtte få ställas på 5 år i stället för 2 år, som är längsta tillåtna termin; hvarvid dock kan anmärkas, att omsättning är allmän sed.

Att räntan å lånet må efterskänkas för de två första åren.

Men härtill kommer för det tredje, att äfven ett lån ur Amortissementsfonden föreslås, ehuru säkerheten för halfva beloppet 25 tusen rubel i 25 stycken Forssa aktier är dålig. För lån ur Banken gäller, att aktier få mottagas till högst 3/4 delar af nominela värdet. Man bör anse, att föreskriften skall tillämpas äfven på lån ur Amortissementsfonden. Likväl föreslås nu sagde aktiers mottagande till fulla värdet, ehuru desamma nu försålda knappt nog skulle betinga ens 2/3 delar, emedan fabriken saknar råvara, och ingen har pengar att köpa med.

Jag tager mig friheten skriva härom, för att rättfärdiga mitt tillstyrkande. Det har till motiv förnämligast, att ett fallissement af ifrågavarande betydighet skulle ytterligare ruinera krediten i landet, som redan är ytterst vacklande.

Hjelp för Wahren motiveras särskildt deraf, att det är Amerikanska kriget, som närmast vållar hans svåra ställning, ehuru visst den aflägsnare orsaken är det origtiga förfarandet, att genom frikostiga lån uppmuntra företaget, vid hvilka inga eller ringa egna tillgångar förefun-